

КОШАРКАШКИ САВЕЗ СРБИЈЕ
Комисија за такмичење КСС

П Р А В И Л Н И К

О ИСПИТИМА И КАТЕГОРИЗАЦИЈИ КОШАРКАШКИХ СУДИЈА

13.05.2014 године

1. КАТЕГОРИЗАЦИЈА СУДИЈА

Члан 1

Активне кошаркашке судије разврставају се у следеће категорије:

- помоћни судија,
- судија,
- регионални судија,
- национални судија,
- међународни судија.

Члан 2

Осим категорије активних судија из члана 1, постоје следећа звања кошаркашких судија за које се не полажу испити:

- почасни судија,
- контролор - инструктор судјења,
- национални ФИБА инструктор.

2. ОРГАНИЗОВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ИСПИТА

Члан 3

Кошаркашки судија може постати сваки грађанин Републике Србије старији од 16.година.

Доња старосна граница за суђење млађих категорија је 16.година. За суђење утакмица сениорског ранга доња старосна граница је 18.година.

Горња старосна граница за судије сениорских лига у надлежности КСС је до 45.година. За судије са листа ФИБА и других међународних и регионалних лига важе одредбе о горњој старосној граници на тим лигама.

Доња и горња старосна граница се односе на годину живота коју судија навршава у календарској години у којој започиње такмичење.

Горња старосна граница није загарантована већ је само могућност.

Члан 4

За полагање испита кандидат подноси пријаву надлежном Регионалном кошаркашком савезу-Поверенику за суђење

РКС је дужан омогућити сваком кандидату полагање испита на начин и у роковима предвидјеним овим Правилником.

Члан 5

Испит је једини начин на који се постаје кошаркашки судија или прелази из једне категорије у другу. Полагање испита је јавно. Испит се полаже из три дела: теста физичке спреме, теоретског и практичног.

Тест физичке спреме се спроводи према условима које прописује ФИБА.

Теоретски део који садржи познавање Правила игре, Механике и технике суђења и основа кошаркашке игре, састоји се из два дела: писменог и усменог.

Практични део испита садржи суђење утакмица, писање записника, мерење времена игре и мерење 24 секунди.

Члан 6

Кандидат који не положи тест физичке спреме губи право на даље полагање и сматра се да није положио испит.

Члан 7

На писменом делу испита кандидат одговара на 25 питања теста типа ДА - НЕ у року од 30 минута. Овај део испита је успешно обављен, ако је тачно одговорено на најмање 80% питања. Непотпун и непрецизан одговор сматра се нетачним одговором.

Кандидат који не положи овај део испита губи право на даље полагање и сматра се да није положио испит.

Кандидатима који полажу испит, забрањује се да фотографишу, снимају или на било који други начин дистрибуирају податке из тестова. Непоштовање ове забране аутоматски значи да тај кандидат није положио испит, а могуће су даље дисциплинске санкције.

Члан 8

Након писменог дела испита кандидат полаже усмени део. Кандидат бира цедуљу од којих свака садржи 5 (пет) унапред исписаних питања. Три су питања из Правила игре, једно из Механике и технике суђења и једно из познавања кошаркашке игре. Кандидат мора одговорити на сва питања. За припрему одговора кандидату се одобрава 15 минута.

Кандидат који не задовољи на овом делу испита губи право на даље полагање и сматра се да није положио испит.

Члан 9

На практичном делу испита кандидат полаже:

- помоћни судија: писање записника, мерење времена игре и 24 секунде (по једна утакмица),
- судија: писање записника, мерење времена игре и 24 секунде (по једна утакмица) и суђење утакмица,
- регионални судија: суђење утакмица,
- национални судија: суђење утакмица.

Рад кандидата оцењује Комисија од 3 (три) члана, коју води Председник.

Оцене су: задовољио (с успехом положио испит) и није задовољио (није положио испит).

После сваког дела испита Комисија обавештава кандидата да јесте или није задовољио на одредјеном делу испита.

Члан 10

Сваки кандидат може највише два пута да изађе на испит за исту категорију. Рок за друго полагање не може бити краћи од једне године, рачунајући од дана ранијег полагања.

Члан 11

Испит за кошаркашке судије организују и спроводе:

- РКС- регионални повереник за суђење за помоћне судије и судије - приправнике и судије,
- Члан Комисије за такмичење КСС задужен за суђење - за регионалне и националне судије.

Члан 12

Члан комисије за такмичење КСС- задужен за суђење може део својих права у организовању и спровођењу испита пренети на регионалне поверенике. О томе мора бити донета одлука члана Комисије за такмичење КСС-задуженог за суђење са свим потребним упутствима, о преношењу права и обавеза, за сваки испит посебно.

3. ИСПИТНА КОМИСИЈА

Члан 13

За регионалне и националне судије чланове Испитне комисије именује члан Комисије за такмичење задужен за суђење.

Чланови испитне комисије за судије не могу бити судије нижег ранга за који кандидат полаже испит. Председник мора бити судија вишег ранга од оног за који кандидат полаже испит.

Члан 14

Испитна комисија има Председника и два члана. Председник је одговоран за рад Комисије на испиту.

Члан 15

Чланови Испитне комисије обавезни су савесно, објективно, одговорно и непристрасно спроводити испитни поступак придржавајући се при том овог Правилника и упутства и одлука члана Комисије за такмичење КСС задуженог за суђење.

Члан 16

Квалитет рада и познавања испитне материје појединог кандидата Комисија изриче оценом: задовољио или није задовољио.

Члан 17

Председник Испитне комисије води записник о испиту.

Записник садржи:

- имена и презимена и број пријављених кандидата,
- имена и презимена и број кандидата који су приступили испиту,
- напомена о разлозима изостанка појединог кандидата,
- имена и презимена и број кандидата који су задовољили на испиту,
- имена и презимена и број кандидата који нису задовољили на испиту с назначеним бројем грешака у тесту и примедбама на усменом и практичном делу испита,
- дан, место, време почетка и завршетка испита,
- кратку оцену о организацији испита и условима у којима је испит одржан,
- потпис чланова Комисије.

Записник о испиту Председник доставља организатору испита.

Након практичног дела испита записник мора садржати и кратко мишљење Комисије о практичном раду кандидата и његовим могућностима – перспективи.

Члан 18

У току теоретског дела испита Испитна комисија мора све време радити у комплетном саставу.

У току практичног рада на испиту Испитна комисија се може мењати уз услов да најмање два члана прате кандидата кроз цели испит.

Након сваког дела испита Испитна комисија саопштава кандидатима резултате испита, даје им потребна упутства и запажања о протеклом делу испита.

Члан 19

Трошкове Испитне комисије сноси Косаркашки савез Србије , односно Регионални кошаркашки Савези.

4. ПОМОЋНИ СУДИЈА

Члан 20

Кандидат који положи испит за помоћног судију оспособљен је за обављање следећих дужности: записничара, мериоца времена за игру и мериоца 24 секунде.

Члан 21

Испит за звање помоћног судије одржава се најмање једном годишње у терминима које одреди надлежни Регионални кошаркашки савез- Регионални кошаркашки повереник

О термину испита организатор обавештава кандидате најмање 15 дана пре испита.

Организатор испита мора кандидате упознати с њиховим обавезама и условима под којим приступају испиту, начину понашања на испиту и са материјалом из ког ће проистећи питања на испиту.

Члан 22

Испит се састоји од теоретског и практичног дела.

На теоретском делу кандидат показује знање из дела Правила игре што се односи на дужности помоћних судија.

Из дела Механике и технике суђења обавезно је познавање свих знакова и одредаба о међусобној сарадњи помоћних судија и њих са судијама утакмице.

Практични део утакмице кандидат полаже обављајући дужност помоћног судије у свакој функцији по једном.

5. СУДИЈА

Члан 23

Испит за звање судије организују и спроводи Регионални кошаркашки Савез , Повереник за суђење. Пре полагања испита судија - приправник похађа основни судијски течај по посебном програму који је израдило Повереник за суђење

Течај и испити се одржавају једном годишње у термину које одреди организатор.

6. РЕГИОНАЛНИ СУДИЈА

Члан 24

Испите за звање регионалног судије организује и спроводи члан Комисије за такмичење КСС задужен за суђење једном годишње.

Кандидате пријављују надлежне регионални судијски повереници , најкасније 45. дана пре полагања испита. Испити се одржавају у првој половини године. Термин и место одржавања испита одређује члан Комисије за такмичење КСС задужен за суђење и о томе обавештава надлежне РКС – поверенике за суђење најмање месец дана пре одржавања испита.

Надлежни РКС – повереници за судије дужне су о томе обавестити кандидате.

Члан 25

Кандидат за звање регионалног судије треба да испуњава следеће услове:

- у звању судије мора да проведе најмање једну сезону
- да је положио основни судијски течај,
- да се у последњој години пре полагања за ранг регионалног судије налази на листи за суђење утакмица одговарајућег такмичења (Регионалну сениорску лигу) и утакмице је судио успешно,
- да кандидат није млађи од 18 нити старији од 25 година у години када полаже испит,
- присуствује и активно учествује у свим облицима усавршавања,
- активан у раду Судијске организације,
- није дисциплински кажњаван у последње две године пре испита.

Члан 26

Право полагања испита за звање регионалног судије ванредно се дозвољава играчицама и играчима који су играли најмање три године у екипи републичког или савезног ранга такмичења, без ограничења из члана 28, уз услов да је најмање годину дана пре тог испита стекао звање судије.

Члан 27

Предлог кандидата за полагање испита за звање регионалног судије доставља надлежни РКС – повереник за суђење – члану Комисије за такмичење КСС задуженом за суђење.

Уз пријаву се доставља и попуњен упитник за сваког кандидата.

Члан 28

Испуњени услови из овог Правилника не стварају аутоматску обавезу надлежним Судијским органима да се кандидату мора одобрити право на полагање испита.

7. НАЦИОНАЛНИ СУДИЈА

Члан 29

Предлог кандидата за звање националног судије даје члан Комисије за такмичење КСС задужен за суђење на предлог регионалних судијских повереника . Испити се одржавају у периоду април-јуни текуће године. Списак са именима кандидата објављује се најкасније месец дана пре полагања испита.

Члан 30

Кандидати за полагање испита за звање национални судија треба да испуњава следеће услове:

- да је провео две године у звању регионалног судије, /може и краће ако је то стручна процена/
- да две године успешно суди утакмице Прве мушке републичке лиге,/може и краће ако је то стручна процена/
- да кандидат није старији од 30 година у години када полаже испит,
- да присуствује семинарима и курсевима за стручно усавршавање,
- да је активан у раду судијске организације,
- да у периоду од две године пре испита није дисциплински кажњаван.

8. МЕЂУНАРОДНИ СУДИЈА

Члан 31

Кандидат стиче звање Међународни судија полагањем испита пред Комисијом ФИБА, према условима и одредбама које одреди ФИБА.

Члан 32

Звање међународног судије није почасно нити је награда за минули рад. То је резултат евидентног напредовања појединца и могућност даљег стручног усавршавања судјењем међународних утакмица.

Члан 33

Кандидате за међународног судију предлаже члан Комисије за такмичење КСС задужен за суђење из редова судија највишег ранга , најперспективнијих , најбоље пласираних на 1.МЛС .

Члан 34

Од предложених кандидата национални ФИБА инструктор одређује кандидате које упућује на испит по следећим критеријумима:

- да познају радни језик који пропише ФИБА (енглески),
- да није дисциплински кажњаван у последње две године пре испита.

Члан 35

Знање језика кандидат доказује пред комисијом коју одреди Национални ФИБА инструктор .

9. КОНТРОЛОП СУЂЕЊА

Члан 36

Члан Комисије за такмичење КСС задужен за судије може именовати у звање контролор - инструктор суђења оне судије из редова националних и међународних судија, који су доказали стручност, објективност, одговорност и заинтересованост за школовање судија.

Члан 37

Контролор - инструктор суђења је дужан да стално прати развој суђења и да се у складу са тим усавршава.

Члан 38

Члан Комисије за такмичење КСС задужен за суђење ангажује контролоре - инструкторе судђења за обављање следећих активности:

- контролу и инструктажу суђења на утакмицама,
- одржавање стручних предавања и семинара за судије,
- да буду чланови Испитне комисије,
- да буду чланови тела која обављају стручну делатност.

Члан 39

Члан Комисије за такмичење КСС задужен за суђење, у сарадњи са Регионалним Судијским повереницима може за своје потребе произвести у звање контролора суђења и судије регионалног ранга.

10. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 40**

Овај Правилник је усвојен и потврђен и усвојен на седници Комисије за такмичење КСС одржаној 13.маја 2014.

КОМИСИЈА ЗА ТАКМИЧЕЊЕ КСС

БРАНКО ЈОВАНОВИЋ, ЧЛАН КОМИСИЈЕ ЗАДУЖЕН ЗА СУЂЕЊЕ